

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода таҳти унвони «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991–2021», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода ба таҳқиқи ташаккул ва рушди робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991–2021 бахшида шудааст. Муаллиф мавзӯро дар заминаи равандҳои сиёсӣ, иҷтимоӣ, илмӣ ва фарҳангии давраи истиқлол мавриди омӯзиш қарор дода, самтҳои асосӣ ва марҳилаҳои рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии шаҳрро муайян намудааст.

Мубрамияти мавзӯ ба аҳамияти рӯзафзуни ҳамкориҳои байналмилалӣ дар рушди таҳсилоти олии Тоҷикистон вобаста мебошад. Муаллиф бо таъкиди ба далелҳои илмӣ собит менамояд, ки сарфи назар аз иштироки муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар барномаҳо ва лоиҳаҳои байналмилалӣ, аз ҷумла TEMPUS, ERASMUS+, DAAD ва KOICA, раванди ташаккул ва рушди робитаҳои байналмилалӣ онҳо то имрӯз ба таври ҳамаҷониба ва мукамал мавриди таҳқиқ қарор нагирифтааст. Аз ин лиҳоз, диссертатсияи мазкур дар таҳқиқи таърихи рушди маорифи давраи истиқлол ва тақмили заминаи илмӣ омӯзиши ҳамкориҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар аҳамияти илмӣ дорад.

Дар автореферат дараҷаи омӯзиши масъала ва заминаи сарчашмашиносии таҳқиқот ба таври қаноатбахш инъикос ёфтааст. Муаллиф осори Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон, таҳқиқоти марбут ба таърихи Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров ва қатор муҳаққиқонро мавриди таҳлил қарор додааст. Ҳамчунин, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, маводи бойгонӣ, маълумоти оморӣ, матбуоти даврӣ ва дигар сарчашмаҳо истифода гардидаанд. Истифодаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва баъдидипломӣ» ва дигар санадҳои соҳавӣ ба таҳқиқ заминаи зарурии ҳуқуқӣ ва илмӣ фароҳам овардааст.

Ҷиҳати методологии таҳқиқот низ қобили таваҷҷуҳ мебошад. Муаллиф аз принципҳои таърихият, воқеъбинӣ ва низомнокӣ истифода намуда,

усулҳои муқоисавӣ-таърихӣ, таърихӣ-генетикӣ, хронологӣ, таҳлили мухтасо ва омори ба қор бурдааст.

Навгони илми диссертатсия пеш аз ҳама дар омӯзиши низомманди робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар давраи солҳои 1991–2021 ифода меёбад. Муаллиф нишон медиҳад, ки дар натиҷаи тавсеаи ҳамкориҳои байналмилалӣ шумораи созишномаҳои хориҷӣ аз 2 адад то зиёда аз 48 адад дар соли 2019 афзоиш ёфта, робитаҳо бо зиёда аз 25 кишвари ҷаҳон ба роҳ монда шудаанд. Татбиқи лоиҳаҳои ERASMUS+ ба тақмили ихтисоси зиёда аз 200 омӯзгор мусоидат намуда, шумораи донишҷӯёни хориҷӣ аз 44 нафар дар соли 2010 то 761 нафар дар соли 2019 расидааст. Таъсиси факултети муштараки Тоҷикистонӣ Ёзбекистон дар соли 2021 низ аз натиҷаҳои назарраси рушди ҳамкориҳои байналмилалӣ ба ҳисоб меравад.

Дар баробари дастовардҳо, муаллиф мушкилоти мавҷудаи ин равандро низ мавриди таҳлил қарор додааст. Сатҳи нокифояи донишҷуи забонҳои хориҷӣ, маҳдудияти маблағгузори, қўтоҳмуддат будани баъзе лоиҳаҳо ва нокифоя фаро гирифта шудани баъзе самтҳои илмӣ аз ҷумлаи омилҳои боздоранда арзёбӣ шудаанд. Ин муносибат нишон медиҳад, ки муаллиф ба масъала на танҳо аз мавқеи тавсифӣ, балки бо назардошти натиҷаҳо ва мушкилоти воқеии он муносибат намудааст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот дар тавсеаи заминаи илми омӯзиши таърихи рушди таҳсилоти олии ва робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии Тоҷикистон зоҳир мегардад. Маводи ҷамъоваришуда ва натиҷаҳои таҳлилии метавонанд барои таҳқиқоти минбаъда дар самти таърихи маориф, илм ва ҳамкориҳои байналмилалӣ истифода шаванд. Аҳамияти амалии диссертатсия бошад, дар имкони истифодаи натиҷаҳои он ҳангоми таҳияи барномаҳои таълимӣ, рушди ҳамкориҳои байнидонишгоҳӣ ва татбиқи лоиҳаҳои байналмилалӣ ифода меёбад.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, шаш зербоб, хулоса ва рӯйхати сарчашмаҳо иборат аст. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инъикос ёфтаанд. Саҳми шахсии муаллиф дар интиҳоби мавзӯ, муайян намудани самти таҳқиқ, ҷамъоварӣ ва таҳлили сарчашмаҳо, қорқарди маълумоти омори ва таҳияи натиҷаҳои илмӣ ба таври возеҳ мушоҳида мешавад.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода таҳти унвони «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991–2021» таҳқиқоти мустақилона анҷомёфта буда, дорои навгони илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва арзиши амалӣ мебошад.

Мазмун ва натиҷаҳои таҳқиқот нишон медиҳанд, ки муаллиф масъалаи интихобшударо дар сатҳи зарурии илмӣ таҳлил намуда, ба натиҷаҳои муайян ва асоснок ноил гардидааст.

Бо дарназардошти аҳамияти мавзӯ, сатҳи таҳқиқ, навгони натиҷаҳо ва арзиши назариявӣ амалии он, диссертатсия ба талаботи муқарраргардида барои корҳои илмӣ дарёфти дараҷаи номзади илмҳои таърих ҷавобгӯ буда, муаллифи он Азизӣ Назирҷон Эргашзода барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) сазовор мебошад.

Тақриздиханда:

**доктори илмҳои таърих, профессори
кафедраи таърихи халқи тоҷики
факултети таърихи**

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Шарифзода Ҷ.С.

Суроғи муассиса:

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
Тел.: (+992 37) 221-77-11
E-mail: info@tnu.tj

Имзои Шарифзода Ҷ.С. -ро тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

Шодихонзода Э.Ш.

« 02 »

10

соли 2026